

# संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(Faculty of Humanities)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP)

अभ्यासक्रम

## Syllabus

Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme  
Degree of Bachelor of Arts

बी. ए. द्वितीय वर्ष - सत्र - 3 व सत्र - 4 (NEP) Level - 5.0

Department Specific Core (DSC) /Subject-Major /Minor–  
**Rashtrasant Tukdoji Thought**  
(DSC-Code-654)

मेजर / मायनर - DSC- राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा

Effective from Academic year -2025-26

राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा तदर्थ समिती

## संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

### Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Members of the Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought under the faculty of  
Humanities

| Sr.N | Name of the Member   | Designation | Address                                                                      |
|------|----------------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------|
| 1    | डॉ. सुभाष सावरकर     | अध्यक्ष     | जनसाहित्य, शिल्पकला कॉलनी, शेगाव रहाटगाव रोड, अमरावती संपर्क- 9860451075     |
| 2    | डॉ. वर्षा चिखले      | सदस्य       | २, गीताई, विसावा कॉलनी कलेक्टर बंगल्याजवळ कॅम्प, अमरावती. संपर्क- 8806096699 |
| 3    | प्रा. अनुप नांदगावकर | सदस्य       | एस.एस.आर. इन्नानी महाविद्यालय, कारंजा लाड ,जिल्हा वाशिम संपर्क- 8830706966   |
| 4    | डॉ. अविनाश घरडे      | सदस्य       | कला महाविद्यालय, मारेगाव, जिल्हा यवतमाळ. संपर्क- 9552120217                  |
| 5    | डॉ. दीपक वानखडे      | सदस्य       | महात्मा ज्योतिबा फुले महाविद्यालय, अमरावती संपर्क- 7249221768                |
| 6    | डॉ. अलका गायकवाड     | सदस्य       | जिजाऊ नगर ,विद्यापीठ रोड, कॅम्प ,अमरावती संपर्क- 9922626297                  |

# Sant Gadge Baba Amravati University

Three Year Six Semesters Programme :Bachelor's of Arts (B.A.) With Major And Minor **Rashtrasant Tukdoji Thought** (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा) (NEP)

**Faculty: Humanities, B. A. Second Year -Semester - III (NEP), Level - 5.0**

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor - **Rashtrasant Tukdoji Thought** (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा) **DSC Code-654**

## Scheme - Teaching - Learning -Examination

| S<br>N<br>o. | Semester                  | Ve<br>rti<br>cal | NEP Vertical<br>Type                               | Course<br>Code                           | Course Title                                                                                                                                                                                  | Teaching Scheme<br>Hours (Per week) |    |       | Learning<br>(Per week) |                   | Teaching<br>Work<br>Load<br>Hours | Marks /Examination |          |       |
|--------------|---------------------------|------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----|-------|------------------------|-------------------|-----------------------------------|--------------------|----------|-------|
|              |                           |                  |                                                    |                                          |                                                                                                                                                                                               | L                                   | P  | Total | Total<br>Hours         | Credit<br>Offered |                                   | External           | Internal | Total |
| 1            | B.A.<br>Semester<br>- III | a                | Major-DSC-<br>Rashtrasant<br>Tukdoji Thought       | 654203                                   | Major- III (Theory)<br>राष्ट्रसंतांचे मराठी गद्य वाङ्मय                                                                                                                                       | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 2            |                           |                  |                                                    | 654204                                   | Major- IV (Theory)<br>राष्ट्रसंतांचे मराठी पद्य वाङ्मय                                                                                                                                        | 3                                   | -- | 3     | 3                      | 3                 | 3                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 3            |                           |                  | Major-IKS - DSC-<br>Rashtrasant<br>Tukdoji Thought | 654241                                   | Major- IKS - संतद्वयांचे तुलनात्मक<br>अध्ययन (संत तुकाराम – राष्ट्रसंततुकडोजी )                                                                                                               | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 4            |                           | b                | Minor-DSC-<br>Rashtrasant<br>Tukdoji Thought       | 654271                                   | Minor- III (Theory)<br>राष्ट्रसंतांचे प्रवचने आणि भाषणे                                                                                                                                       | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 5            |                           | e                | Value Education<br>Course (VEC)                    | 751201                                   | VEC- I (A) - Understanding India                                                                                                                                                              | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 6            |                           |                  |                                                    | 751202                                   | VEC- I (B) -<br>Environmental Education-I                                                                                                                                                     | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 7            |                           | d                | II) Skill Enhancement<br>Courses(SEC)              | 751203                                   | SEC- Life skills -III (A)<br>Universal Human Value<br>(love, and Compassion, Truth, Non-<br>Violence, Righteousness, Peace, Service,<br>Renunciation (Sacrifice) Tyag)                        | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 8            |                           |                  |                                                    | 751204                                   | SEC- Life skills -III (B) Leadership<br>& Managerial skills<br>(Leadership skills, Managerial skills<br>Entrepreneurship, Innovative Leadership and<br>Design Thinking, Ethics and Integrity) | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 9            |                           | c                | Generic/Open Elective<br>(OE)                      | ---                                      | OE-5 Other than Faculty of Humanities                                                                                                                                                         | 2                                   | -- | 2     | 2                      | 2                 | 2                                 | 30                 | 20       | 50    |
| 10           |                           |                  |                                                    | ---                                      | OE-6 Other than Faculty of Humanities                                                                                                                                                         | 2                                   | -- | 2     | 2                      | 2                 | 2                                 | 30                 | 20       | 50    |
| 11           |                           | f                | Co-Curricular Courses                              | NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc |                                                                                                                                                                                               | --                                  | 4  | 4     | 4                      | 2                 | 4                                 | --                 | --       | --    |
|              |                           |                  |                                                    |                                          |                                                                                                                                                                                               |                                     |    |       |                        | 22                |                                   |                    |          |       |

**L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)**

**Sant Gadge Baba Amravati University**

Three Year Six Semesters Programme :Bachelor's of Arts (B.A.) With Major- And Minor Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा) (NEP)

**Faculty: Humanities, B. A. Second Year -Semester - IV (NEP), Level - 5.0**

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor - Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा) DSC Code-654

**Scheme - Teaching - Learning -Examination**

| S<br>N<br>o. | Semester                 | Ve<br>rti<br>cal | NEP Vertical<br>Type                                                                    | Course<br>Code                           | Course Title                                                                      | Teaching Scheme<br>Hours (Per week) |    |       | Learning<br>(Per week) |                   | Teaching<br>Work<br>Load<br>Hours | Marks /Examination |          |       |
|--------------|--------------------------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----|-------|------------------------|-------------------|-----------------------------------|--------------------|----------|-------|
|              |                          |                  |                                                                                         |                                          |                                                                                   | L                                   | P  | Total | Total<br>Hours         | Credit<br>Offered |                                   | External           | Internal | Total |
| 1            | B. A.<br>Semester-<br>IV | a                | Major -DSC -<br>Rashtrasant Tukdoji<br>Thought                                          | 654205                                   | Major- V (Theory)<br>राष्ट्रसंतांचे हिंदी गद्य वाङ्मय                             | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 2            |                          |                  |                                                                                         | 654206                                   | Major- VI (Theory)<br>राष्ट्रसंतांचे हिंदी पद्य वाङ्मय                            | 5                                   | -- | 5     | 5                      | 5                 | 5                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 3            |                          |                  | Major -IKS -DSC-<br>Rashtrasant Tukdoji<br>Thought                                      | 654242                                   | Major- IKS - संतद्वयांचे तुलनात्मक<br>अध्ययन(संत तुकाराम - राष्ट्रसंत<br>तुकडोजी) | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 4            |                          | b                | Minor- DSC-<br>Rashtrasant Tukdoji<br>Thought                                           | 654272                                   | Minor - IV (Theory)<br>राष्ट्रसंतांच्या हिंदी स्फूट रचना                          | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 5            |                          |                  | Minor- Elective-<br>DSC- Rashtrasant<br>Tukdoji Thought<br>(Students select Any<br>One) | 654273                                   | Minor Elective - V (A) (Theory)<br>राष्ट्रसंतांची मराठी राष्ट्रीय भजने            | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 6            |                          |                  |                                                                                         | 654274                                   | Minor Elective - V (B) (Theory)<br>राष्ट्रसंतांची हिंदी राष्ट्रीय भजने            |                                     |    |       |                        |                   |                                   |                    |          |       |
| 7            |                          | e                | Value Education Course<br>(VEC)                                                         | 751205                                   | VEC-II-(A)-<br>Digital Technological solutions                                    | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 8            |                          |                  |                                                                                         | 751206                                   | VEC-II-(B)-Environmental Education-II                                             | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 9            |                          | f                | Co-Curricular Courses                                                                   | NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc |                                                                                   | --                                  | 4  | 4     | 4                      | 2                 | 4                                 | --                 | --       | --    |
|              |                          |                  |                                                                                         |                                          |                                                                                   |                                     |    |       |                        | <b>22</b>         |                                   |                    |          |       |

**L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)**

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती  
विद्याशाखा: मानवविज्ञान( Faculty of Humanities)  
Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought  
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार  
त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम / वाङ्मय स्नातक  
(Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programme)  
बी. ए. द्वितीय वर्ष - सत्र - 3 व सत्र - 4 (NEP), Level 5.0  
Department Specific Core (DSC) / Subject - Rashtrasant Tukdoji Thought  
(Subject Code - 654)  
(DSC) विषय -राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (विषय संकेतांक - 654)  
अभ्यासक्रम  
विभाग 'अ' (Part-A)

**प्रस्तावना :- (Preamble)**

महाराष्ट्रातील एक आधुनिक संत कवी ,समाजसुधारक म्हणून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांचे जीवन व कार्य अलौकिक असे आहे .आज कधी नव्हे एवढी राष्ट्र संतांच्या विचारांची गरज निर्माण झाली आहे. राष्ट्रप्रेम ,राष्ट्रीय एकात्मता, सदाचार, सत्कर्म, सद्ब्रवा, वैज्ञानिकदृष्टी यांचा सर्वत्र अभाव जाणवत आहे. अनिती, दुराचार, भ्रष्टाचार, चंगळवाद ,अंधश्रद्धा, व्यसनाधीनता गावखेड्यांना व्यापून आहे .

स्वतंत्र भारताचा नागरिक कार्यक्षम बनावे म्हणून व्यक्ती- कुटुंब- खेडी- गाव -विश्व या पायऱ्यांनी मानवकल्याण आणि विश्वकल्याण कसे साधता येईल याचा मंत्र राष्ट्रसंतांनी दिला. देशीय जीवनमूल्यांच्या संवर्धनाचा मार्ग सांगितला .आत्मोद्धाराच्या मार्गावर चालणाऱ्यांना विश्व कल्याणाची जबाबदारी टाळता येणार नाही हे ठामपणे प्रतिपादन केले. 'ग्रामगीता' या ग्रंथात खेडे स्वयंपूर्ण कसे होईल, याविषयी उपायोजना सुचवल्या. राष्ट्रसंतांच्या या विचाराद्वारे ग्राम विकासाची प्रेरणा विद्यार्थ्यांना प्राप्त व्हावी, धर्म-पंथ- पक्ष- लिंग या भेदापलीकडचा खरा मानवधर्म विद्यार्थ्यांना कळावा आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या विविध साहित्याचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास करता यावा, या महत्त्वाच्या उद्देशाने या अभ्यासक्रमाची आखणी करण्यात आली आहे.

**मराठी वाङ्मय (DSC)- अभ्यासक्रमाची विशिष्ट निष्पत्ती (PSOs) :**

- १) नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाच्या मानवविज्ञान विद्याशाखेतील 'राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा' या अभ्यासक्रमाच्या अध्ययनामुळे विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या मराठी आणि हिंदी गद्य आणि पद्य वाङ्मयाची ओळख होईल.
- २) राष्ट्रसंतांच्या साहित्य कलाकृती मधून सामाजिक एकात्मता, सर्वधर्म समभाव, राष्ट्रीय एकात्मता आणि भारतीय राज्यघटनेचे अधिष्ठान असलेल्या मानवी मूल्यांची विद्यार्थ्यांमध्ये रुजवणूक होईल.

- ३) राष्ट्रसंतांच्या विचार विश्वाची ओळख होऊन समतेच्या पायावर समाज रचना कशी उभी करायची, नव्या सामाजिक क्रांतीसाठी कसे सज्ज व्हायचे, मानवी जीवनाचे सौंदर्य कशात आहे याविषयीची प्रगल्भ जाण आणि भान विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
- ४) आजची खरी राष्ट्रसेवा, धर्मसेवा, देशसेवा कोणती यासंबंधीचे विचार सुस्पष्ट होण्यास मदत होईल.
- ५) रोजगार निर्मितीसाठी लागणाऱ्या विविध कौशल्य निर्मितीचा दृष्टिकोन विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.

### अभ्यासक्रमाची रोजगारविषयक क्षमता (Employability Potential of the Programme)

राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा हा मेजर विषय घेऊन बी.ए. चा पदवी अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर रोजगाराच्या विविध संधी प्राप्त होतील त्यातील काही महत्वाच्या संधी पुढीलप्रमाणे.

- १ भजन, भाषण, कीर्तन व प्रवचनाद्वारे राष्ट्रसंतांचे विचार जनसामान्यांपर्यंत पोहोचवणे सुलभ होईल ज्याद्वारे मानधन देखील प्राप्त होऊ शकेल.
- २ विविध सणउत्सवा प्रसंगी सद्यःस्थितीत गुरुदेव सेवा मंडळाद्वारे उद्बोधनपर व मनोरंजनपर कार्यक्रम केले जातात त्यांना अर्थप्राप्तीही होते या अभ्यासक्रमाची ही एक उपलब्धी म्हणता येईल.
- ३ विविध लोककलांच्या माध्यमातून राष्ट्रसंतांचे विचार पोहोचविणाऱ्या लोक कलावंतांना कलासादरीकरणाचे मानधन सहज उपलब्ध होऊ शकते.
- ४ आकाशवाणी, दूरदर्शन आणि विविध प्रसारमाध्यमांद्वारे राष्ट्रसंत विचारांचा प्रचार आणि प्रसार करणाऱ्यांना चांगले मानधन प्राप्त होऊ शकते.
- ५ राष्ट्रसंतांच्या विचारांचा प्रचार आणि प्रसार करणारी ग्रंथ निर्मिती अर्थप्राप्तीचे एक महत्वाचे साधन ठरू शकते.

विभाग - 'ब' (Part-B)  
संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान  
Three Years - Six Semesters Bachelor's Degree Programme  
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार

**Syllabus**

B. A Semester- III (NEP) Level - 5.0  
Major- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)  
**Course Code- 654203**  
**Course Title - Major -III (Theory)- राष्ट्रसंतांचे मराठी गद्य वाङ्मय**

| Semester            | Level | Vertical Type                                     | Course code | Couse Title                                                    | Learn ing Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                          |
|---------------------|-------|---------------------------------------------------|-------------|----------------------------------------------------------------|-----------------|---------|---------------------------|----------------------|------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major- DSC<br><b>Rashtra sant Tukdoji Thought</b> | 654203      | Major-III (Theory)-<br><b>राष्ट्रसंतांचे मराठी गद्य वाङ्मय</b> | 4               | 4       | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी गद्य रचनांची ओळख करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी गद्य वाङ्मयातील विचार विश्वाची ओळख करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांमध्ये नवीन सामाजिक क्रांती करण्याची प्रेरणा निर्माण करणे.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय सेवा, धर्म सेवा, देश सेवा या संदर्भातील विचारांचा परिचय करून देणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी गद्य रचनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी गद्य वाङ्मयातील विचार विश्वाची ओळख होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांमध्ये नवीन सामाजिक क्रांती करण्याची प्रेरणा निर्माण होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय सेवा, धर्म सेवा, देश सेवा या संदर्भातील विचारांचा मागोवा घेता येईल.          |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                     |                                           |                                                                                           |             |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Course Title - Major Theory Paper-III - राष्ट्रसंतांचे मराठी गद्य वाङ्मय |                                           |                                                                                           |             |
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - १ युगप्रभात                                        |                                           | लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम चतुर्थ आवृत्ती २०१८ |             |
| २ विश्वशान्तियोग                                                         |                                           | लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम चतुर्थ आवृत्ती २०१८ |             |
| ३ गीताप्रसाद                                                             |                                           | लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम अष्टम आवृत्ती २०२२  |             |
| ४ हितबोध                                                                 |                                           | लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम चतुर्थ आवृत्ती २०१९ |             |
| Unit                                                                     | उपघटक                                     | अध्यापन तास                                                                               | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                   | राष्ट्रसंतांचे गद्य वाङ्मयाचे स्वरूप      | 05                                                                                        | 06          |
| Unit-II                                                                  | राष्ट्रसंतांच्या गद्य वाङ्मयाचे वैशिष्ट्य | 05                                                                                        | 06          |
| Unit-III                                                                 | युगप्रभात – आशय विश्लेषण व मूल्यमापन      | 15                                                                                        | 12          |
| Unit-IV                                                                  | विश्वशान्तियोग - आशय विश्लेषण व मूल्यमापन | 15                                                                                        | 12          |
| Unit-V                                                                   | गीताप्रसाद - आशय विश्लेषण व मूल्यमापन     | 10                                                                                        | 12          |
| Unit-VI                                                                  | हितबोध - आशय विश्लेषण व मूल्यमापन         | 10                                                                                        | 12          |
|                                                                          |                                           | एकूण 60 तास                                                                               | 60 गुण      |

| मूल्यमापन / Evaluation                  |                                                                                                                                                                                    |             |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                     |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                  | 20 गुण      |
|                                         | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

## Syllabus

B. A Semester- III (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)

**Course Code- 654204**

**Course Title - Major -IV (Theory)- राष्ट्रसंतांचे मराठी पद्य वाङ्मय**

| Semester            | Level | Vertical Type                                    | Course code | Couse Title                                                     | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|--------------------------------------------------|-------------|-----------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major- DSC<br><b>Rashtrasant Tukdoji Thought</b> | 654204      | <b>Major -IV (Theory)-<br/>राष्ट्रसंतांचे मराठी पद्य वाङ्मय</b> | 3              | 3       | 3                         | 45                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी पद्य रचनांची ओळख करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी पद्य वाङ्मयातील विचार विश्वाची ओळख करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांनी हाताळलेले विविध काव्य प्रकार व काव्य सौंदर्य याचा परिचय करून देणे.<br>४. लोकोद्धारासाठी काव्याचा किती प्रभावी वापर करता येतो ही भावना विद्यार्थ्यांमध्ये रुजवणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी पद्य रचनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय संतांच्या मराठी पद्य वाङ्मयातील विचार विश्वाची ओळख होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांनी हाताळलेल्या विविध काव्य प्रकार व काव्य सौंदर्य याचा परिचय होईल.<br>४. लोकोद्धारासाठी काव्याचा किती प्रभावी वापर करता येतो ही भावना विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविता येईल.     |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                 |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------|-------------|
| <p>नेमलेले पाठ्यपुस्तक – १-अरुणोदय भजनावली लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज संपा. सुदाम सावरकर श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम, तृतीय आवृत्ती २०००</p> <p>२ - स्फूर्ति-तरंग ( मराठी श्लोक)- विषय १ ते १५ लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम, तृतीय आवृत्ती १९७४</p> <p>३ – क्रांतिवीणा भजनावली लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम ,दहावी आवृत्ती २००२</p> <p>४ – ज्ञान-कुंज भजनावली (मराठी विभाग) लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम , सहावी आवृत्ती २०१६</p> |                                                 |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | उपघटक                                           | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | राष्ट्रसंतांच्या मराठी पद्य वाङ्मयाचे स्वरूप    | 05          | 06          |
| Unit- II                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | राष्ट्रसंतांच्या मराठी पद्य वाङ्मयाचे वैशिष्ट्य | 05          | 06          |

|           |                                                           |             |        |
|-----------|-----------------------------------------------------------|-------------|--------|
| Unit- III | अरुणोदय भजनावली आशय विश्लेषण व मूल्यमापन                  | 10          | 12     |
| Unit- IV  | स्फूर्ति-तरंग ( मराठी श्लोक)- आशय विश्लेषण व मूल्यमापन    | 10          | 12     |
| Unit- V   | क्रांतिवीणा भजनावली आशय विश्लेषण व मूल्यमापन              | 10          | 12     |
| Unit-VI   | ज्ञान-कुंज भजनावली (मराठी विभाग) आशय विश्लेषण व मूल्यमापन | 05          | 12     |
|           |                                                           | एकूण 45 तास | 60 गुण |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
|                                            |                                                                                                                                                                                    |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12          |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12          |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12          |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12          |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 06          |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 06          |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण      |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

## Syllabus

B. A Semester- III (NEP) Level - 5.0

**Major- IKS- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)**

**Course Code- 654241**

**Course Title - Major-IKS - संतद्वयांचे तुलनात्मक अध्ययन संत तुकाराम - राष्ट्रसंत तुकडोजी )**

| Semester            | Level | Vertical Type                                         | Course code | Couse Title                                                                              | Learn ing Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                      |
|---------------------|-------|-------------------------------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------|---------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major - IKS - DSC- <b>Rashtrasant Tukdoji Thought</b> | 654241      | <b>Major-IKS</b><br>संतद्वयांचे तुलनात्मक अध्ययन<br>( संत तुकाराम - राष्ट्रसंत तुकडोजी ) | 1               | 1       | 1                         | 15                   | Class Test-15<br>अंतर्गत मूल्यमापन 10<br>एकूण गुण = 25 |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या जीवनाचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना संत तुकाराम आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी यांच्यातील वृत्ती साम्याचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना क्रांतिकारी संत म्हणून दोघांची ओळख करून देणे.<br>४. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांची राष्ट्रीय भूमिका समजावून सांगणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या जीवनाचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या वृत्ती साम्याचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना क्रांतिकारी संत म्हणून दोघांची ओळख होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांची राष्ट्रीय भूमिका स्पष्ट होईल.                                                   |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                    |                              |             |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक- संत तुकाराम – संत तुकडोजी तुलनात्मक दर्शन<br>लेखक – प्रा.डॉ. राम घोडे,<br>प्रकाशक :- राजीव प्रकाशन यु ९ लक्ष्मीनगर नागपूर १० प्र. आ. आक्टोंबर २०१० |                              |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                    | Details / उपघटक              | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                  | संतद्वयांचे जीवन दर्शन       | 7           | 5           |
| Unit-II                                                                                                                                                                 | संतद्वयांची राष्ट्रीय भूमिका | 8           | 10          |
|                                                                                                                                                                         |                              | एकूण 15 तास | 15 गुण      |
| <b>Evaluation</b>                                                                                                                                                       |                              |             |             |
| एकूण = 25 गुण                                                                                                                                                           |                              |             |             |
| अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, Class Test / घटक चाचणी 15 गुण.                                                                                   |                              |             |             |

## Syllabus

B. A Semester- III (NEP) Level - 5.0

**Minor-** DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)

**Course Code- 654271**

**Course Title - Minor-III (Theory) - राष्ट्रसंतांची प्रवचने आणि भाषणे**

| Semester             | Level | Vertical Type                                | Course code | Couse Title                                                   | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|----------------------|-------|----------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester - III | 5.0   | <b>Minor-DSC-Rashtrasant Tukdoji Thought</b> | 654271      | <b>Minor-III (Theory)</b><br>राष्ट्रसंतांची प्रवचने आणि भाषणे | 4              | 4       | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | <p>१. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांची आणि त्यांनी दिलेल्या प्रासंगिक भाषणांची ओळख करून देणे.</p> <p>२. विद्यार्थ्यांना प्रवचने आणि भाषणामागील राष्ट्रसंतांची राष्ट्रोद्धाराची भूमिका स्पष्ट करणे.</p> <p>३. विद्यार्थ्यांना नव समजनिर्मितीची प्रेरणा व जागृती देणाऱ्या प्रवचने व भाषणांमधील विचारांची ओळख करून देणे.</p> |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | <p>१. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचने आणि भाषणांची ओळख होईल.</p> <p>२. विद्यार्थ्यांना प्रवचने आणि भाषणांमागील राष्ट्रसंतांची राष्ट्रोद्धाराची भूमिका स्पष्ट होईल.</p> <p>३. विद्यार्थ्यांना नवसमाज निर्मितीची प्रेरणा व जागृतीची प्रवचने व भाषणांच्या माध्यमातून ओळख होईल.</p>                                             |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>नेमलेले पाठ्यपुस्तक - राष्ट्रसंतांची प्रवचने</p> <p>संपादक : - बाबा मोहोड</p> <p>प्रकाशक :- श्री. गुरुदेव प्रकाशन, श्री क्षेत्र गुरुकुंज आश्रम</p> <p>नववी आवृत्ती 28 ऑक्टोबर 23</p> <p><b>राष्ट्रसंतांची भाषणे</b></p> <p>संपादक : - बाबा मोहोड</p> <p>प्रकाशक :- श्री. गुरुदेव प्रकाशन, श्री क्षेत्र गुरुकुंज आश्रम</p> |

| अष्टम आवृत्ती २०१८ |                                                   |             |             |
|--------------------|---------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Unit / विभाग       | Details / उपघटक                                   | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I             | राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे स्वरूप                | 10          | 06          |
| Unit-II            | राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे आशय आणि विषय विश्लेषण | 10          | 12          |
| Unit-III           | राष्ट्रसंतांच्या भाषणांचे स्वरूप                  | 10          | 06          |
| Unit-IV            | राष्ट्रसंतांच्या भाषणांचे आशय आणि विषय विश्लेषण   | 10          | 12          |
| Unit-V             | राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे आणि भाषणाचे वैशिष्ट्य | 10          | 12          |
| Unit-VI            | राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे आणि भाषणाचे मूल्यमापन | 10          | 12          |
|                    |                                                   | एकूण 60 तास | 60          |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण      |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

=====XXXXXXXXXX=====

## संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

Three Years - Six Semesters Bachelor's Degree Programme

### Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)

**Course Code- 654205**

**Course Title - Major -V (Theory)- राष्ट्रसंतांचे हिंदी गद्य वाङ्मय**

| Semester          | Level | Vertical Type                          | Course code | Course Title                                                  | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|-------------------|-------|----------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester IV | 5.0   | Major- DSC Rashtrasant Tukdoji Thought | 654205      | <b>Major -V (Theory)-</b><br>राष्ट्रसंतांचे हिंदी गद्य वाङ्मय | 4              | 4       | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी गद्य रचनांची ओळख करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना हिंदी गद्य वाङ्मयातील विचारविश्वाची ओळख करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना 'मेरी जापान यात्रा' ग्रंथाचा परिचय करून देणे.<br>४. विद्यार्थ्यांना भारत साधू समाजाच्या सेवा साधनेच्या कार्याची ओळख करून देणे.  |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी गद्य रचनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी गद्य वाङ्मयातील विचारविश्वाची ओळख होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना ' मेरी जपान यात्रा ' या ग्रंथाचा परिचय होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना भारत साधू समाजाच्या सेवा साधनेच्या कार्याची ओळख होईल. |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                  |             |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------|-------------|
| CourseTitle - Major Theory Paper-V - राष्ट्रसंतांचे हिंदी गद्य वाङ्मय                                                                                                                                                                                                                     |                                                  |             |             |
| <p>नेमलेले</p> <p>पाठ्यपुस्तक – १.मेरी जापान यात्रा - लेखक:- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम, आवृत्ती सातवी २०२४</p> <p>२. भारत साधू समाज की सेवा साधना लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम</p> <p>तृतीय आवृत्ती २०२२</p> |                                                  |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                                                                                                                                      | उपघटक                                            | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                                                                                                                                    | मेरी जापान यात्रा -स्वरूप व वैशिष्ट्ये           | 10          | 12          |
| Unit-II                                                                                                                                                                                                                                                                                   | मेरी जपान यात्रा - अनुभव कथन                     | 10          | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                                                                                                                                                                  | विश्वशांती व विश्वधर्म परिषदेसंबंधी विवेचन       | 10          | 06          |
| Unit-IV                                                                                                                                                                                                                                                                                   | भारत साधू समाज की सेवा साधना स्थापनेमागचा उद्देश | 10          | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                                                                                                                                                                    | भारत साधू समाज की सेवा साधना कार्याची ओळख        | 10          | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                                                                                                                                                                    | भारत साधू समाज की सेवा साधना ग्रंथ मूल्यमापन     | 10          | 06          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                  | एकूण 60 तास | 60          |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
|                                            |                                                                                                                                                                                    |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण      |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

## Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)

**Course Code- 654206**

**Course Title - Major -VI (Theory)- राष्ट्रसंतांचे हिंदी पद्य वाङ्मय**

| Semester          | Level | Vertical Type                                    | Course code | Couse Title                                             | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|-------------------|-------|--------------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester IV | 5.0   | Major- DSC<br><b>Rashtrasant Tukdoji Thought</b> | 654206      | Major -VI (Theory)-<br>राष्ट्रसंतांचे हिंदी पद्य वाङ्मय | 5              | 5       | 5                         | 75                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य ओळख करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य वाङ्मयातील विचारविश्वाची ओळख करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांनी हाताळलेले विविध काव्यप्रकार व काव्यसौंदर्य याचा परिचय करून देणे.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या बहुविध आणि सकस अशा हिंदी रचनांची लोकांत सद्भावना जागृतीचे कार्य कसे केले याचे दर्शन घडविणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य वाङ्मयातील विचारविश्वाची ओळख होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांनी हाताळलेले विविध काव्यप्रकार व काव्यसौंदर्य याचा परिचय होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या बहुविध आणि सकस अशा हिंदी रचनांची लोकांत सद्भावना जागृतीचे कार्य कसे केले याचे दर्शन घडेल.                  |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                          |             |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| CourseTitle - Major Theory Paper-V - राष्ट्रसंतांचे हिंदी पद्य वाङ्मय                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                          |             |             |
| <p>नेमलेले</p> <p>पाठ्यपुस्तक – १- लहरकी बरखा भाग-१ लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम, अठरावी आवृत्ती २०१८</p> <p>२ - सुधा – सिंधु लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम, तेरावी आवृत्ती २०१५</p> <p>३ – ज्ञान-कुंज भजनावली (हिंदी विभाग) लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम , सहावी आवृत्ती २०१६</p> <p>४ – भक्तीसुधा भजनावली लेखक :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुकुंज आश्रम , प्रथमावृत्ती १९८२</p> |                                                          |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | उपघटक                                                    | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य वाङ्मयाचे स्वरूप             | 12          | 06          |
| Unit-II                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्य वाङ्मयाचे वैशिष्ट्य          | 12          | 06          |
| Unit-III                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | लहरकी बरखा आशय विश्लेषण व मूल्यमापन                      | 15          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | सुधा – सिंधु ( मराठी श्लोक)- आशय विश्लेषण व मूल्यमापन    | 12          | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ज्ञान-कुंज भजनावली आशय विश्लेषण व मूल्यमापन              | 12          | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | भक्तीसुधा भजनावली (मराठी विभाग) आशय विश्लेषण व मूल्यमापन | 12          | 12          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                          | एकूण 75 तास | 60          |

| मूल्यमापन / Evaluation                  |                                                                                                                                                                                    |             |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण      |
|                                         | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

## Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

**Major- IKS- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)**

**Course Code- 654242**

**Course Title - Major-IKS - संतद्वयांचे तुलनात्मक अध्ययन (संत तुकाराम – राष्ट्रसंत तुकडोजी)**

| Semester           | Level | Vertical Type                          | Course code | Couse Title                                                                         | Learnig Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                      |
|--------------------|-------|----------------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------|---------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | IKS - DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought | 654242      | <b>Major-IKS</b><br>संतद्वयांचे तुलनात्मक अध्ययन (संत तुकाराम – राष्ट्रसंत तुकडोजी) | 1             | 1       | 1                         | 15                   | Class Test-15<br>अंतर्गत मूल्यमापन 10<br>एकूण गुण = 25 |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या साहित्यदृष्टीचा परिचय घडविणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या समाजकार्याला धार्मिक पैलू उलगडून दाखविणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या समाजप्रबोधनपर कार्याची ओळख करून देणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या साहित्यदृष्टीचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या समाजकार्याला धार्मिक पैलू लक्षात येईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना संतद्वयांच्या समाजप्रबोधनपर कार्याची ओळख होईल.           |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                   |                                       |             |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक- संत तुकाराम – संत तुकडोजी तुलनात्मक दर्शन<br>लेखक – प्रा.डॉ. राम घोडे,<br>प्रकाशक :- राजीव प्रकाशन यु ९ लक्ष्मीनगर नागपूर १० प्र. आ. आक्टोबर २०१० |                                       |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                   | Details / उपघटक                       | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                 | संतद्वयांची साहित्यदृष्टी             | 7           | 5           |
| Unit-II                                                                                                                                                                | संतद्वयांचे धार्मिक आणि सामाजीक विचार | 8           | 10          |
|                                                                                                                                                                        |                                       | एकूण 15 तास | 15 गुण      |
| <b>Evaluation</b>                                                                                                                                                      |                                       |             |             |
| एकूण = 25 गुण                                                                                                                                                          |                                       |             |             |
| अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, Class Test / घटक चाचणी 15 गुण.                                                                                  |                                       |             |             |

## Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

**Minor- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)**

**Course Code- 654272**

**Course Title - Minor-IV (Theory) - राष्ट्रसंतांची हिंदी स्फूट रचना**

| Semester            | Level | Vertical Type                           | Course code | Course Title                                                | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|-----------------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester - IV | 5.0   | Minor- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought | 654272      | <b>Minor-IV (Theory)</b><br>राष्ट्रसंतांची हिंदी स्फूट रचना | 4              | 4       | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या स्फूट रचनांची ओळख व्हावी.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे आणि व्याख्यानांचे वेगळेपण लक्षात यावे.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचने आणि व व्याख्यानांच्या आशय विषयाची ओळख व्हावी.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांची प्रवचने आणि व्याख्यानांमागील समाजसुधारणे मागची प्रामाणिक भावना कळावी. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या स्फूट रचनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचनांचे आणि व्याख्यानांचे वेगळेपण लक्षात येईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचने आणि व्याख्यानांच्या आशय विषयाची ओळख होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या प्रवचने आणि व्याख्यानांमागील समाजसुधारणेमागची प्रामाणिक भावना कळेल.       |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                                                                                                                    |                                                        |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक -१. सुधा -सिंधु की लहरे पूर्वार्ध- संपा. सुदाम सावरकर श्रीगुरुदेव सेवाश्रम नांदुरा रेल्वे प्रकाशन तिथी २००४<br>२. समाज की भूल - लेखक राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन गुरुकुज आश्रम तृतीयावृत्ती -२०१८ |                                                        |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                                                                                                                            | Details / उपघटक                                        | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                                                                                  | १. सुधा -सिंधु की लहरे पूर्वार्ध स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये | 10          | 12          |
| Unit-II                                                                                                                                                                                                                                 | २. सुधा -सिंधु की लहरे पूर्वार्ध आशय आणि विश्लेषण      | 10          | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                                                                                                                | ३. समाज की भूल स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये                   | 10          | 12          |

|         |                                                     |                    |           |
|---------|-----------------------------------------------------|--------------------|-----------|
| Unit-IV | ४. समाज की भूल आशय आणि विश्लेषण                     | 10                 | 12        |
| Unit-V  | ५. सुधा -सिंधु की लहरे पूर्वार्ध वाङ्मयीन मूल्यमापन | 10                 | 6         |
| Unit-VI | ६. समाज की भूल वाङ्मयीन मूल्यमापन                   | 10                 | 6         |
|         |                                                     | <b>एकूण 60 तास</b> | <b>60</b> |

| <b>मूल्यमापन / Evaluation</b>              |                                                                                                                                                                                    |                    |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |                    |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण             |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण             |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण             |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण             |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण              |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण              |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | <b>एकूण 60 गुण</b> |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण             |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण             |

## Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

**Minor- Elective- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)**

**Course Code- 654273**

**Course Title - Minor- Elective- V (A) (Theory) - राष्ट्रसंतांचे मराठी राष्ट्रीय भजने**

| Semester            | Level | Vertical Type                                   | Course code | Couse Title                                                                   | Learnin g Hours | Cred its | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|-------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester - IV | 5.0   | <b>Minor- DSC- Rashtra sant Tukdoji Thought</b> | 654273      | <b>Minor- Elective- V (A) (Theory)</b><br>राष्ट्रसंतांचे मराठी राष्ट्रीय भजने | 4               | 4        | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांची ओळख व्हावी.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भाजनांमधील वेगळेपण लक्षात यावे.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांचे विविध विषय अभ्यासता यावे.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांमधील प्रबोधनमूल्य कळावे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भाजनांमधील वेगळेपण लक्षात येईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांचे विविध विषय अभ्यासता येईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या मराठी भजनांमधील प्रबोधनमूल्य कळेल.    |

| अभ्यासक्रम /Syllabus                                                                                                                    |                                   |                    |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - राष्ट्रीय भजनावली ( मराठी) लेखक- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुदेव आश्रम अकरावी आवृत्ती २०१८ |                                   |                    |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                            | Details / उपघटक                   | अध्यापन तास        | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                  | १. राष्ट्रीय भजनावलीमागील उद्देश  | 10                 | 06          |
| Unit-II                                                                                                                                 | २. राष्ट्रीय भजनावलीचे स्वरूप     | 10                 | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                | ३.राष्ट्रीय भजनावलीचा आशय         | 10                 | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                 | ४. राष्ट्रीय भजनावलीचे विश्लेषण   | 10                 | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                  | ५. राष्ट्रीय भजनावलीचे वैशिष्ट्ये | 10                 | 12          |
| Unit-VI                                                                                                                                 | ६. राष्ट्रीय भजनावलीचे मूल्यमापन  | 10                 | 06          |
|                                                                                                                                         |                                   | <b>एकूण 60 तास</b> | <b>60</b>   |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
|                                            |                                                                                                                                                                                    |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारितघटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                   | 20 गुण      |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

## Syllabus

B. A Semester- IV (NEP) Level - 5.0

**Minor- Elective- DSC- Rashtrasant Tukdoji Thought (राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा)**

**Course Code- 654274**

**Course Title - Minor- Elective- V (B) (Theory) - राष्ट्रसंतांचे हिंदी राष्ट्रीय भजने**

| Semester            | Level | Vertical Type                                   | Course code | Couse Title                                                                   | Learning Hours | Cre dits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|-------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester - IV | 5.0   | Minor- DSC- <b>Rashtra sant Tukdoji Thought</b> | 654274      | <b>Minor- Elective- V (B) (Theory)</b><br>राष्ट्रसंतांचे हिंदी राष्ट्रीय भजने | 4              | 4        | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांची ओळख व्हावी.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भाजनांमधील वेगळेपण लक्षात यावे.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांचे विविध विषय अभ्यासता यावे.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांमधील प्रबोधनमूल्य कळावे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांची ओळख होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भाजनांमधील वेगळेपण लक्षात येईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांचे विविध विषय अभ्यासता येईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंतांच्या हिंदी भजनांमधील प्रबोधनमूल्य कळेल.    |

### अभ्यासक्रम /Syllabus

नेमलेले पाठ्यपुस्तक - **राष्ट्रीय भजनावली (हिंदी)** लेखक- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज श्रीगुरुदेव प्रकाशन, गुरुदेव आश्रम नववी आवृत्ती २०२४

| Unit / विभाग | Details / उपघटक                   | अध्यापन तास        | गुण विभागणी |
|--------------|-----------------------------------|--------------------|-------------|
| Unit-I       | १. राष्ट्रीय भजनावलीमागील उद्देश  | 10                 | 06          |
| Unit-II      | २. राष्ट्रीय भजनावलीचे स्वरूप     | 10                 | 12          |
| Unit-III     | ३.राष्ट्रीय भजनावलीचा आशय         | 10                 | 12          |
| Unit-IV      | ४. राष्ट्रीय भजनावलीचे विश्लेषण   | 10                 | 12          |
| Unit-V       | ५. राष्ट्रीय भजनावलीचे वैशिष्ट्ये | 10                 | 12          |
| Unit-VI      | ६. राष्ट्रीय भजनावलीचे मूल्यमापन  | 10                 | 06          |
|              |                                   | <b>एकूण 60 तास</b> | <b>60</b>   |

| मूल्यमापन / Evaluation                        |                                                                                                                                                                                     |             |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                   | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                      |             |
|                                               |                                                                                                                                                                                     |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                        | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                                | 12 गुण      |
|                                               | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                                | 12 गुण      |
|                                               | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                                | 12 गुण      |
|                                               | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                                | 12 गुण      |
|                                               | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                   | 6 गुण       |
|                                               | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                   | 6 गुण       |
|                                               |                                                                                                                                                                                     | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal<br>Assessment) | 1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                  | 20 गुण      |
|                                               | 2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ)/ घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

--XXX--